

19. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je pojištění výhodné a nutné opravdu pro každého?

Mít, či nemít? Parafráze hamletovské otázky v souvislosti s životním pojištěním napadne snad každého. Mají pravdu pojišťovací agenti, když říkají, že životní pojistka je nutností? Ne tak docela.

Člověk, který se rozhoduje, že si sjedná životní pojištění, si musí vybrat mezi dvěma základními typy: rizikovým a kapitálovým. Riziková pojistka je levnější a slouží pouze k zajištění rizika smrti. Pokud však taková situace nenastane, všechny peníze zůstávají pojišťovně.

Kapitálová životní pojistka je naopak dražší a jde vlastně o kombinaci pojištění a spoření. Zaplacené pojistné se v tomto případě dělí na dvě části - jedna pokrývá riziko, druhá je zhodnocována pojišťovnou a například při dosažení určitého věku vyplacena klientovi. V každém případě však musí zájemce o oba typy počítat s tím, že čím je člověk při podpisu smlouvy starší, tím více na pojistném zaplatí.

Pro každého je vhodný jiný typ

Mohou nastat situace, kdy se životní pojistka hodí, nebo je dokonce nutná - například pokud si člověk bere [hypotéku](#). Stejně tak se vyplatí uvažovat o pojistce, pokud je na příjmu jediného člověka závislá celá rodina. Luděk Maar, finanční poradce, radí: "Životní pojištění, tedy pojištění pro případ smrti, by měl mít člověk, na jehož příjmu jsou závislí další členové rodiny. Jeho úmrtí by totiž mělo pro rodinu většinou katastrofické finanční dopady."

Naopak pro svobodné lidi bez závazků je životní pojistka zbytečná. "Pro svobodného bezdětného člověka bez dalších závazků je nevhodná - jeho úmrtí nezpůsobí nikomu finanční újmu," dodává Maar. Pojišťovací agenti však přesvědčují, že kapitálové pojistky jsou vhodné jako spoření například na důchod. Podle odborníků se dají nalézt i výnosnější varianty, jak našetřit dostatečný obnos. Finanční poradkyně Miriam Hanáková k tomu říká: "Pro zhodnocení úspor platí základní pravidlo: rozložit peníze do více spořicích či investičních nástrojů. Pokud však nehrozí riziko, to znamená neexistují osoby závislé na příjmu, nemá smysl používat kapitálové životní pojištění pouze na zhodnocení úspor."

Vhodnou možností tak může být například důchodové pojištění - to je totiž obvykle zaměřeno především na spoření, nikoliv na pokrytí rizika. Případně se dá uvažovat o investičním životním pojištění - u něj jde sice část zaplaceného pojistného na krytí rizik, ale spořicí složka je vložena například do podílových fondů, které slibují vyšší výnos. Analytik Martin Novotný varuje: "U investičního životního pojištění je třeba si dát pozor na vysoké poplatky a klient ztrácí garance minimálního zhodnocení spořicí složky pojištění."

Každá varianta má své "mouchy"

Jednoznačnou výhodou u kapitálového životního pojištění je možnost snížit si daňový základ o zaplacené běžné pojistné, a to až o 12 000 korun za rok. Platí zde však podmínka "dvou šedesátek" - to znamená, že pojištění musí trvat alespoň šedesát měsíců a v okamžiku výplaty pojistné částky musí dosáhnout pojištěný věku alespoň 60 let. Ne každá pojistka však daňovým výhodám

vyhovuje, takže je dobré se předem informovat, zda pojištění, které se chystáte uzavřít, takový postup umožňuje.

Kapitálové životní pojistky je dnes možné měnit během doby trvání smlouvy - například výši pojistné částky, poměr mezi rizikovou a spořicí složkou či velikost pojistného. Hlavními nevýhodami životního pojištění je dlouhá doba trvání pojistné smlouvy, blokáce peněz i nízký výnos. Na to upozorňuje i Miriam Hanáková: "Nevýhody jsou zřejmé: obvykle je zhodnocení úspor nižší než v jiných produktech a velmi nízká likvidita, tedy dostupnost peněz." V případě, že by chtěl klient předčasně vypovědět smlouvu, hrozí mu vysoké finanční sankce ze strany pojišťovny - ty mohou jít až do desítek tisíc korun.

Od Nového roku se leccos změnilo

Na začátku letošního roku se snížila takzvaná technická úroková míra - to znamená minimální zhodnocení, které musí pojišťovna ročně připsat u spořicí složky kapitálových pojistek. To znamená, že pokud zůstává stejná pojistná částka a garantovaný výnos je přitom nižší, musí klient zaplatit více na pojistném. Novela by se měla projevit u nově sjednaných kapitálových životních pojistek, nikoliv u rizikového či investičního pojištění.

Změnily se i podmínky u daňových odpočtů. Od základu daně lze nově odečíst jen běžné pojistné, které klient hradí ve stanovených termínech. Na mimořádné pojistné - například pokud člověk poslal pojišťovně před koncem roku větší sumu peněz - se už možnost daňového odpočtu podle novely zákona o dani z příjmu nevztahuje. Možnost odečíst mimořádné pojistné od daňového základu zůstala pouze u příspěvků zaměstnavatelů.

Zdroj: Fincentrum